

**VDM en Dordrechts Museum:
175 jaar kunst voor de stad
Deel 3**

Tijdens de Tweede Wereldoorlog vierden VDM en Dordrechts Museum hun 100ste verjaardag onder moeilijke omstandigheden. Het was oorlog en niemand wist nog hoe die zou aflopen. Ondanks de druk bleef het museum zo lang mogelijk open voor het publiek, al werden uit angst voor oorlogsgeweld de belangrijkste kunstwerken in schuilkeiders weggeborgen.

*Tekst op de muur van het Dordrechts museum
aan de Vest*

Marijke van Vliet

In deze periode moeten ook de witte letters 'MUSEUM' herhalend op de achtergevel van het museum (aan de Vest) zijn geschilderd, om duidelijk te maken dat het geen oorlogsdoel is. Die zijn nog steeds te zien. In de Dordrechtsche Courant en andere bladen van die dagen lezen we over openingstijden op gewone dagen en over gratis toegang tijdens de Kerstdagen en over sluitingen met Nieuwjaarsdag.

Van de jaarlijkse algemene ledenvergaderingen in de Trouwzaal van het Stadhuis verschenen beknopte

samenvattingen in de pers. Op 28 juni 1940 huldigde burgemeester Bleeker VDM-voorzitter P. Blussé van Oud-Alblas ter gelegenheid van zijn 25-jarig lidmaatschap van de Vereniging en overhandigde hem het werk van dr. Knuttel, 'De Nederlandsche Kunst van Van Eyck tot Van Gogh'.

Op 15 november 1941, de 250ste verjaardag van de begrafenis van Aelbert Cuyp in de Augustijnenkerk, kwamen belangstellenden uit de kerk, vanwege de stad en vanuit VDM samen met een tweetal verre nazaten van de schilder bij elkaar voor een kranslegging ter herinnering aan dat feit. De kunstminnende ds. Jac. Petri voerde o.a. het woord en sprak over de synthese tussen kunst en religie.

De Dordrechtsche Courant van 27 april 1942 vermeldde het eerste museumconcert, een bijzonder geslaagde proef georganiseerd door de VVV in samenwerking met de directeur van het museum, de jonkheer Six. Het doel van de exercitie: vreemdelingen naar Dordt lokken en van iedere Dordtenaar een onbezoldigd reclame-agent maken voor 't schone dat in onze stad te vinden is. Als we dat vergelijken met de huidige doelstellingen van VDM, Dordrechts Museum en de stad is er in elk geval sprake van continuïteit.

De tentoonstelling ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan kon helaas niet de grote Cuyp tentoonstelling zijn waar eerst de gedachten naar uit waren gegaan. Onontbeerlijke bruiklenen uit Engeland konden natuurlijk onder de omstandigheden hun weg naar Dordrecht niet vinden. In plaats daarvan kwam 'Groeiend Dordt, de groei der Merwestad door de eeuwen heen', een veilig historisch onderwerp waar de directie zich geen buil aan kon vallen. Van 1 juli tot 13 september 1942 konden bezoekers dagelijks van 10 tot 5 uur

terecht tegen betaling van 25 cent, kinderen onder de 16 10 cent, entree. Er kwamen 15.469 bezoekers op af (in het hele jaar 1941 waren dat er 2655 geweest). Bij de sluiting speelden D. Hol en Schotel op de beroemde blokfluit van het Huis te Merwede en 'gaven als volleerde minstreels om beurten ettelijke volksdeuntjes ten beste.'

Het grote bombardement op Park Merwestein van 24 oktober 1944 kostte het Dordrechts Museum zijn vensters. Het museum bleef daarna gesloten en kon pas in december 1947

heropend worden door voorzitter B. van Bilderbeek. Voor die tijd had een aantal van de Dordtse topstukken al kunnen schitteren in de heropeningstentoonstelling van het Rijksmuseum, 'Weerzien der Meesters'. Nu kwam het deel van de collectie dat de oorlogsjaren o.a. in de kunstbunkers van Paasloo en de St. Pietersberg had doorgebracht, weer thuis in Dordt.

De terugkeer van de schilderijen in 1945. Te zien is niet alleen de Vismarkt van Jacob Cuyp, maar ook het schilderij van Abraham van Calraet